

Pidä Lappi Siistinä ry järjesti yhdessä Enontekiön kunnan kanssa neljän erämaassa sijaitsevan lapinkylän jätehuollon. Keväällä jäteastiat kuljetettiin työkohteisiin moottorikelkoilla ja asennettiin kesällä maan sulettua.

Puhtaan lappilaisen maiseman puolesta – 20 vuoden ajan

Kun Pidä Lappi Siistinä ry perustettiin kaksikymmentä vuotta sitten, olivat Suomen ympäristöasiat erilaisella hoidolla kuin nykypäivänä. Lainsäädäntö oli huomattavasti löysempää, eikä ihmisillä – etelässä tai pohjoisessa – ollut tarpeeksi tietoa tai motivaatiota roskattoman ympäristön aikaansaamiseksi tai säilyttämiseksi.

Lähtölaukaus Pidä Lappi Siistinä ry:n perustamiselle oli Maailman Luonnon Säätiön (WWF) vuonna 1986 toteuttama asennekasvatuskampanja, jonka hyvät tulokset haluttiin jalostaa pysyväksi toiminnaksi. Tähän tarpeeseen perustettiin vuonna 1987 yhdistys, jonka tavoitteena oli tuolloin ja on edelleen säilyttää Lapin puhdas ja viihtyisä ympäristö. Tuolloin haluttiin myös, että yhdistys toimisi Lapissa ja lappilaisten voimin. Yhdistys otettiin alusta lähtien hyvin vastaan ja sen toiminnan tärkeys tunnustettiin laajalti.

Ensimmäisenä toimenpiteenä yhdistyksen taipaaleella oli neuvonta- ja koulutusaineiston koostaminen. Taloudellisesti lähdettiin nollostasta, vain pienen, mutta tärkeän ympäristöministeriön myöntämän starttirahan turvin. Hankittu jäsen- ja kannatusjäsenkunta loi pohjan toiminnan kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi. Lisää voimavaroja hankittiin solmimalla yhteistyösopimuksia eri tahojen kanssa.

Toiminta käynnistettiin valistustoiminnalla, koulutuksella, jätehuollon kehittämisellä ja erilaisilla ympäristön huoltoa edistävillä projekteilla.

1990-luvun alussa Pidä Lappi Siistinä ry aloitti 15 lappilaisen kunnan kanssa hankkeen, jolla oli kauaskantoisia vaikutuksia. Kyseessä oli ongelmajäteauto Elmeri, jolla kerättiin ongelmajätteitä Lapin haja-asutusalueilta. Välimatkojen ollessa pitkiä – esimerkiksi Simosta on sama matka Nuorgamiin ja Helsinkiin – ja vastaanottoaikkajen puuttuessa haitallisilla jätteillä oli vaara päätyä kuormittamaan herkkää lappilaista luontoa. Pian Elmeri Ekoauton jälkeen Ekokem Oy organisoiki koko valtakunnan käsittävän keräysjärjestelmän.

Tämän jälkeen yhdistyksen toiminta on ollut hyvin monipuolista. Yhdistys on toteuttanut kohteesta riippuen mitä erilaisempia ympäristöprojekteja, muun muassa seuraavia:

- Romuralli 1996–1997, Lapin haja-asutusalueilta kerättiin romua hyötykäyttöön 3,4 miljoonaa kiloa
- Useita matkailuun liittyviä ympäristöprojekteja
- Matkailuyritysten pahvijätteen talteenottojärjestelmä yhteistyössä Keskon kanssa
- Lapin jätehuollon kehittämiselvitys 2001

Yksi mielenkiintoisimmista projekteista oli Enontekiön lapinkylän jätehuollon järjestäminen. Kylät sijaitsevat Enontekiön erämaassa, matkaa piktien varresta kyliin on 30–50 km. Molok Oy oli kehittänyt syväkeräysastian, joka pystyttiin tyhjentämään talvella vinssin avulla moottorikelkan rekeen. Projekti toteutettiin syväkeräysastioilla. Astiat kuljetettiin moottorikelkoilla kevätkelkeillä erämaakyliin ja yhdistyksen talkoolaiset kävivät ne kesällä kaivamas-
sa paikalleen.

Tällä hetkellä yhdistyksen historian suurimpana projektina on vuonna 2004 aloitettu ”isännättömiksi” jääneiden Lapin sodan jälkeen jääneiden räjähteiden ja romujen kartoitus sekä niiden poistaminen.

Kesäisin yhdistys järjestää jäsenilleen talkooleirejä eri puolilla Lappia. Talkooleirien työkohteet liittyvät aina ympäristön hoitoon: erilaisten palveluvarustusten rakentaminen, ympäristön siivous, sotaromujen keräys, pitkospuiden rakentamiset maastoliikenne- ja jalankulkureiteille, jne.

Pidä Lappi Siistinä ry toimii myös jatkossa ainutlaatuisen ja puhtaan lappilaisen maiseman puolesta. Kahdenkymmenen vuoden uutteran työn tuloksena asenteet ympäristönhuoltoa kohtaan ovat muuttuneet myönteisemmiksi. Koko ajan tiukentuva lainsäädäntö ja EU:n direktiivit otetaan vastaan pääsääntöisesti positiivisena kehityksenä.

Ympäristöä kunnioittaen

Hannu Mustonen
toiminnanjohtaja, Pidä Lappi Siistinä ry
www.pidalappisiistina.com

Juhlavuoden mahdolliset muistamiset
Pidä Lappi Siistinä ry:lle voi osoittaa tilille 564002-268873.